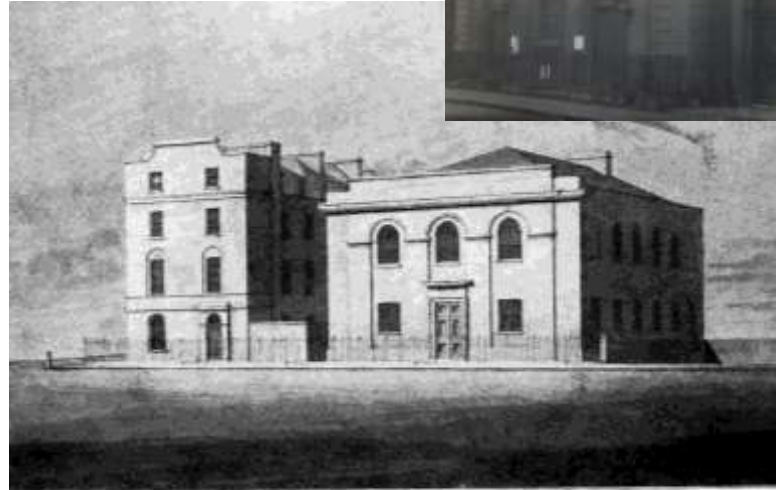

Henry Fowler (1779-1838) Predikant te Londen

HENRY FOWLER (1779—1838).

Minister at Gower Street Chapel (1820—1838).

GOWER STREET CHAPEL, A.D. 1820.

Henry werd 11 december 1779 geboren in het kerspel van Yealmpton, vlakbij Plymouth, Devon, links onderin aan de kust van Engeland. Zijn vader was bejaard toen deze met zijn moeder trouwde en stierf reeds in Henry's 5^e levensjaar, zijn moeder zwanger van het 5^e kind achterlatende. Henry gelooft dat toen hij de pen voor zijn levensbeschrijving ter hand nam reeds 3 van zijn broertjes en zusjes de eeuwige heerlijkheid waren ingegaan. Na 3 jaar huwde zijn moeder opnieuw, waardoor het gezin verder uitbreidde met kinderen. Henry voelde zich hier ongemakkelijk bij en op zijn 11^e ging hij enkele maanden in dienst bij Familie Dartmouth, een baptistengezin. De vader was diaken van een gemeente van ongeveer 12 personen, als scheldnaam werden baptisten methodisten genoemd. Henry had een hekel aan dit soort mensen, puur omdat ze buiten de gebaande Engelse Staatskerk gingen.

Zelf ging hij naar de Staatskerk, maar de oude predikant aldaar kon hij niet goed verstaan. Het martelarenboek in oude druk wat in een bank lag trok zijn aandacht. In korte tijd leerde hij de oude druk en las elke zondag in het boek. 'Voorzeker kreeg ik er meer onderwijs en vond hierin veel meer voedsel voor mijn ziel, dan zulks het geval was bij de preken van de oude predikant.' Sindsdien ging hij in Plymouth op zoek om de godsdienst van de martelaren te kunnen horen, welke hij meende bij de Wesleyanen te vinden. Totdat hij 'bij geval' door bekenden overgehaald werd om in een naburig dorp Mr. Hawker te gaan horen. 'De dag waarop ik hem hoorde, is waarlijk een gedenkwaardige dag voor mij.' Het leek of de preek persoonlijk voor Henry was, blootlegend de verloren toestand van de mens. Er ging kracht van de preek uit. Sindsdien kwam Henry meer onder zijn bediening en las ijverig in de Bijbel en vele boeken. Het lezen van de Schrift verlichte zijn verstand en drong door.

Dit duurde zo enige maanden en al gauw kreeg hij begeerte om Christus te prediken aan arme zondaren en 'het licht wat God in Zijn heilig Woord schonk, gaf mij vrijmoedigheid om te

geloven dat Hij mij daarvoor geschikt zou maken.’

De bediening van Hawker was hem ook tot grote zegen, ‘Ik hoorde hem zelden of ik kwam terug met een overlopende beker.’ Maar, hij was nog een kind in de genade, kende nog niets van beproeving, ongeloof en verderf des harten. Hij deed belijdenis en ijverig sprak hij gedurig anderen aan. Maar, in de meeste gevallen waren zijn woorden ‘gevallen, gelijk water op de grond gemorst.’

Zijn genietingen werden minder en zijn hart koeler jegens de Heere. Tot drie keer toe had hij onder de diensten een verzoeking, hij werd afgeleid door begeerte van het schepsel. Toen hij hier van bevrijd was kreeg hij een volgende verzoeking, grote slaapaanvallen, en toen dit stopte werden zijn gedachten in beslag genomen door wereldse zaken. Hij wenste nooit belijdenis gedaan te hebben. De tijd van verzoeken bleef aan, welke hij voor anderen verborg.

Henry meende de omgeving achter zich te moeten laten, zodat mensen hem niet kenden. Op zijn 19^e vertrok hij te voet naar Londen, meer dan 200 mijl, met alleen zijn Bijbel en de liederen van Watts. Het was in april 1799. Onderweg kreeg hij een zicht op de liefde van Christus door het lezen van een lied van Watts, maar de reis ging niet vlekkeloos. Bestrijdingen waren zijn deel. Eenmaal in Londen ging hij op zoek naar predikanten, dienaars des Heeren. Hij hoorde er verscheidene, zoals Thomas Grove en onder een predikatie van John Newton werd een grote duisternis in zijn ziel opgeklaard. De gedachte dat hij eens zou prediken drong steeds meer in zijn gemoed.

Aan het einde van de zomer van 1800 werd hij op sterven na ernstig ziek, zijn beproeving was weer groot, de arts zag het somber in. De Heere paste met kracht de woorden van een oude discipelin die op bezoek kwam, toe, ‘Heeft God niet gezegd, ik zal u niet begeven, noch verlaten?’ Het gaf hem zoveel ruimte en terstond verliet hem ook de koorts en spoedig genas hij tot verwondering van de arts.

Korte tijd daarop vertrok hij naar Portsea en vond daar werk. Het werd een plaats van grote beproeving in zijn gemoed, van godslastering en ongeloof over het Woord. De satan zifte hem wekenlang gelijk de tarwe, maar de Heere redde uit!

Henry: ‘Al die tegenwerpen tegen de waarheid van de Bijbel, kwamen instromen in mijn gemoed, vooral wanneer ik mijn Bijbel opnam, of poogde te bidden. Zulks zozeer, dat ik beefde als ik het boek Gods open deed en somtijds sloot ik het en wierp het in verschrikkelijke woede neder en twistte met de Heere, dat Hij Zijn raad en wil niet duidelijker en minder vatbaar voor tegenwerpen geopenbaard had. O die vreselijke hardheid, opstand en blindheid van mijn hart! Ik scheen nu in den ergste toestand te zijn, waarin ik immer verkeerd had. Het was mij zo onverklaarbaar vreemd, dat ik na zoveel genade en uitredingen, in dezen afgrijselijke put zou storten, waarin geen water is!’

.... ‘Bij het herdenken van deze tijd der verzoeking, ben ik geneigd te geloven dat het Gods leerschool was en dat Hij mij voorbereidde, om voor Zijn volk van enig nut te zijn en ik geloof, dat de school der beproeving beter berekend is, om een nuttig prediker van Jezus Christus toe te bereiden, dan al de geleerdheid van al de hogescholen en academiën in het heelal.’

In Portsea ontmoette hij schier geen mensen waarmee hij vrijmoedig over geestelijke zaken kon spreken en er was niets in de leer van de predikanten geschikt voor een beproefd zondaar te verlossen.

Henry was in zijn 21^e levensjaar toen hij besloot om met een zeilschip terug te gaan naar zijn geboortestreek, Stoke Devonpoort (Plymouth Dock). De tijd die hij er doorbracht was een benadigde tijd waarin hij veel geestelijke gesprekken mocht hebben en Gods Woord was

dacht en nacht zijn overdenking. Hij kreeg een zalig gezicht op het verbond der genade, opgericht door een Drie-enige God Israëls, bekrachtigd door de bloedstorting van de Zoon. Hij kreeg hier een smachtende begeerte om de dierbare Naam des Heeren, de Verlosser, aan medezondaars te verkondigen. De weg tot de volvoering ervan was alleen wel een zeer beproevende weg.

Henry: 'Maar o, als ik dacht aan het grote gewicht van het werk der prediking, beefde ik tot in mijn ziel, en beschouwde het als een daad van de grootste verwaandheid! Een arm ongeletterd mens zoals ik was, denken over het Evangelie te prediken! Ik beefde vaak bij de gedachte, en wenste er van ontheven te worden, maar kon niet. Ik heb dikwijls bedillingen en tegenwerping op tegenwerping gemaakt, maar zo spoedig als ik tegenwerpen maakte, stootte de Heere die door Zijn Woord terneer. Deze woorden drongen vaak door in mijn gemoed: 'Ik zal u een visser der mensen maken.' 'Wie heeft des mensen mond geschapen?' 'Zeg niet, ik ben een kind.' 'Gij zult gaan tot allen tot wien Ik u zenden zal.' Niemand kende destijds mijn gedachten betreffende het predikambt.

Op zekeren dag waarop ik mijne dierbare betrekkingen ging bezoeken, kwamen enkelen van Gods volk tezamen in een oud huis met rieten dak, tot het gebed en geestelijke gesprekken en ik verenigde mij blijmoedig met hen, terwijl er in het dorp geen zuiver Evangelie verkondigd werd. Na enige gesprekken zei een oude discipelin van dit nederige dorp tot mij: 'ik wenste dat gij ons een hoofdstuk voorlas en, als er u iets in treft, dat gij er ons iets van meedeelt.' Ik deed gelijk zij verzocht, en sprak meer dan een half uur lang voort. Dit was de eerste maal, dat ik ooit gepoogd had, om te spreken in den Naam des Heeren; ook gevoelde ik niet de minste belemmering onder het spreken, noch enige beschuldiging in mijn geweten, nadat ik gesproken had. Van dien tijd af besloot ik dat de Heere op weg was, om mij in Zijn wijngaard te gebruiken, maar ik hield al die zaken voor anderen verborgen. Het gebeurde op die avond was spoedig algemeen verspreid en ik werd kort hierop uitgenodigd om te spreken in de Old Tabernacle te Plymouth, hetwelk mij in grote engte bracht. Weigeren kon ik niet en het te wagen durfde ik evenmin. Enige dagen voor ik het waagde, wenste ik dat ik de belofte niet gedaan had en zódanig was de duisternis en de verslagenheid van mijn gemoed dat ik met de uiterste moeilijkheid mijn arbeid kon verrichten en daar de uren voorbijsnelden, verbeeldde ik mij, enigszins te lijken op de man in de duistere cel, die met schrik den dag zijner straoefening tegemoet zag.

Zo werd ik gekweld tot op de dag, waarop het bepaald was dat ik zou spreken. Ik had vaak tot mijzelf gepredikt en overvloedige stof kon vinden, als ik eenzaam in overdenking werkzaam was. Maar, ik dacht, vanwege de duisternis van mijn gemoed, de verwarring van mijn gedachten en het heersen van mijne ongelovige vrees, dat ik voor al het volk beschaamd zou worden en het scheen niets dan verwaandheid de leerstoel te beklimmen. Ik zei: 'Mijn hoogmoed heeft mij in al die ellende gebracht' en ik vreesde grotelijks, dat God mij openlijk zou tentoonstellen. Het teken aan mij gegeven zijnde, om den predikstoel te beklimmen, beefde ik van het hoofd tot de voeten en toen ik erop stond, doorkruiste deze gedachte plotseling mijn gemoed: 'Dit is de predikstoel, waarin Whitefield dikwijls gepredikt heeft, zowel als andere bekwame lieden en kan zulk een verwaande dwaas als ik ben, het durven wagen om te staan en te willen prediken waar zulke grote mannen stonden?'

Dit vermeerderde mijne verwarring, terwijl mijn knieën tegen elkaar stietten, terwijl ik in den predikstoel zat. Toen het gezang werd aangeheven, was het mij alsof ik zou bezwijken. Ik stond op en verborg, zoveel mogelijk was, mijn beven voor de mensen, mijzelf enigszins

verbergend achter een groot fluwelen kussen. Toen ik begon te bidden gevoelde ik dat mijn beven begon te verminderen en opening vindend in het aanroepen van de Heere, begon ik moed te scheppen en ik pleitte op Zijn beloften, als iemand die werkelijk vol behoefte stond te wachten op Zijn hulp. Mijn gebed geëindigd zijnde, ging ik zitten en dankte de Heere, omdat Hij mij tot zover beter was geweest dan al mijn vrezers; maar ondertussen het gezang werd aangeheven, werd ik wederom als met vrees overgoten. Het werd mij ingeblazen: ‘Gij zijt het gebed goed doorgelopen, omdat gij de gewoonte hebt van te bidden, maar wat zult gij doen als gij opstaat om te prediken? Wel, de liederen zullen om uwe dwaasheid lachen!’ Zo werd ik aangevochten tot dat het gezang uitgezongen was; toen ik bevende opstond, met mijn ogen op de Bijbel gevestigd en tot mijn tekst opgaf, Zacharia 9:11 ‘U ook aangaande, (o Sion), door het bloed uws verbonds, heb Ik uw gebondenen uit de kuil, daar geen water in is, uitgelaten.’

Ik had door ondervinding geleerd wat de kuil was, en wat het betekende een gevangene in de kuil te zijn, en hoe God mij verlostte, door het dierbare bloed van Christus, toegepast door de Heiligen Geest aan mijn met zonden beladen ziel. Ik wist ook dat het bloed van Christus het bloed der besprenging was en het bloed des eeuwigen verbonds, hetwelk betaald moest worden als de losprijs voor onze verlossing van onder de goddelijke gerechtigheid. Ik had menig gezegende overpeinzing en zalige verkwikking uit deze grote en dierbare waarheden genoten, - maar nu had ik behoefte aan een geopende deur der vrijmoedigheid, opdat ik deze dingen aan het volk mocht voorstellen, zodat hun zielen vertroost en Christus verhoogd mocht worden. Zodra ik begon te prediken gevoelde ik de zaligheid van mijn tekst. Mijn vrezers en beven was in grote mate van mij weggenomen en ik werd toegerust met een overvloedige menigte gepaste schriftuurplaatsen om mijn tekst te verklaren en op te luisteren. Ook had ik geen gebrek aan woorden en de stof vloede sneller dan ik die door woorden aan de mensen kon meedelen, ofschoon ik geloof dat ik driftiger sprak, dan zulks in een prediker verkieselijk is, want het snelle spreken belet het met zegen horen voor vele liederen, wier vatbaarheden langzaam en stomp zijn. Ik sprak omstreeks drie kwartier, maar durfde mijn ogen geen minuut van mijnen Bijbel af te wenden, uit vrees van in verwarring te zullen geraken. Toen ik geëindigd had was ik gelijk iemand, die ontheven is geworden van een last, die te zwaar is voor zijne krachten. Het getuigenis van den voorlezer in de kapel, zowel als van veel anderen, die mij toen hoorden, was zeer aanmoedigend, maar hierover zal ik niet meer zeggen. Ik ging juichend naar huis, maar walgde van mijzelf, omdat ik zo zeer luisterde naar de duivel, de vleselijke rede en het ongeloof, tot oneer van God, die zo menigmaal Zijn beloften aan mij vervuld en mijn gebeden beantwoord had.

Dit nieuws van mijn prediken was weldra rondom verspreid en ik werd van dien tijd af dikwijls daartoe gebruikt, zo te Plymouth als in veel omliggende dorpen. Nadat ik eens had gepredikt en enigszins begunstigd was geworden, dacht ik dat de voornaamste moeilijkheid overbruggt was, - maar, helaas! ik ondervond spoedig dat ik mij zeer vergist had, - want mijne beproevingen, met betrekking tot de prediking, waren maar pas aangevangen.

Nu opende zich een nieuw beproevingstoneel voor mij. Mij dacht dat enige van de broeders mijne prediking afkeurden, zij wierpen dan ook dikwijls struikelblokken in mijn weg om de voortgang te beletten. Hun gedrag jegens mij en het gewicht van het werk der prediking, drukte mijn ziel terneer en ik dacht voortdurend dat ik alle gedachten aangaande het prediken moest laten varen. Ja zelfs ben ik veelmalen gestreeld geweest met de gedachte, dat ik er voor altijd mee had afgedaan. Maar mijn genoegen was weldra ten einde, want kort daarop drong er

vaak een schriftuurplaats in mijn gemoed, die dan in mijne overdenking voor mij werd ontsloten, zodat ik een leerrede in orde bracht eer ik het gewaar werd en dan begon ik mij te bedenken en te zeggen: 'Wel, ik heb afgedaan met prediken, ik heb er geheel mee afgedaan, ik wil er niets meer van weten, ik heb besloten een toehoorder te zijn.' Zoo trachtte ik het licht uit te doven. Voor een kleinen tijd geraakte ik er soms van ontslagen en ik dacht dat het een misleiding van den satan was, dat bij mijn gemoed aangegrepen en mij met een ijdele waan van te prediken vervuld had. Dan gebeurde het dat mij op dezelfde dag een brief of boodschapper kwam berichten, dat ik verlangd werd elders te spreken, en dat, zo ik niet ging, de lieden niemand hadden om voor hen op te treden. Ik poogde allerlei uitvluchten te maken en als ik zwak was, verergerde ik zulks, ten einde van het prediken af te komen. Dit heb ik menigmaal gedaan. Op een anderen tijd verzocht ik vaak enig uitstel voordat ik de uitnodiging aannam; en terwijl ik dan over de zaak dacht, werd ik zo benauwd met een menigte schriftuurplaatsen, dat ik met moeilijkheden overladen werd.

Ik werd inwendig beschuldigd van opstand tegen het licht en van ongeschikt te zijn voor het koninkrijk Gods, daar ik mijn hand aan de ploeg had geslagen en nu terugkeerde. Dan kwamen die beloften, die ik de Heere gedaan had en de gebeden, die ik tot Hem had opgezonden, met betrekking tot de prediking, bij vernieuwing in mijn gemoed. Ik zwoegde zeer om van al die dingen af te komen en betuigde de Heere, dat ik de geleerdheid niet bezat die tot het prediken vereist worden; dat ik slecht ter spraak was; dat ik in zulk een donkere zielstoestand verkeerde; dat als ik weer probeerde te prediken, ik beschaamd zou worden voor het volk en oneer zou brengen over Zijnen heiligen Naam en smaadheid aan Zijne zaak. Zo ging ik vaak voort met bedillen en betwisten, tot dat de Heere mij tegenhield door zulke woorden als deze: 'Wie heeft den mond des mensen geschapen?' 'Ik zal u mond en wijsheid geven.' 'Ziet, Ik ben met u, alle de dagen, tot aan de voleindiging der wereld.' Deze woorden waren beide bestraffend en vertroostend en dan zeide ik: 'Ik zal deze éne keer gaan prediken en zo deze beloften van God komen zal ik dit weten, daaraan, dat Hij mij hulp onder het prediken verleent en wanneer Hij mij helpt, zal ik besluiten dat Hij mij tot het werk der Evangeliebediening bestemt.' Zo sloeg ik mijn hand wederom aan de ploeg en ontving verscheidene malen de meest kennelijke hulp van de Heere, hetwelk mij zodanig met zelfverfoeiing vervulde, uit kracht van mijn vroeger verachtelijk gedrag, dat ik mij niet diep genoeg aan de voeten van mijn genadige Verlosser kon neerleggen. Zijne barmhartigheid, genade en lankmoedigheid overwonnen mij geheel. Ik werd nu begunstigd met een troostvolle bewustheid dat des Heeren hand onder mijn prediking was en dat ik Zijn hand nog duidelijker zien zou.

Aldus aangemoedigd door enige zoete openbaringen van Christus, ging ik weder vrijmoedig voort, wanneer ik uitgenodigd werd en was verzekerd dat de Heere met mij zijn zou. Hierin vergiste ik mij evenwel, want ik zag niet hoeveel hoogmoed er in mijn verdorven hart was opgerezen, daar ik Gods toegeeflijkheid jegens mij tot mijn voordeel uitlag, in plaats van er enkel genade in te zien. Dientengevolge werden, toen ik weer zou prediken, al mijn overdenkingen van mij weggenomen en zulk een afgrijselijke donkerheid kwam over mijn gemoed en zulk een beven, dat mijn spraak mij toescheen geheel van klank veranderd te zijn en in deze dienstbaarheid en ellende ben ik voortgegaan met drie kwartier te prediken, en toen ik geëindigd had, scheen mijn leerrede mij toe een samenraapsel van onzin te zijn. Als ik terugkeerde viel de satan mij aller-droevigst aan, niet dat ik dan vermoedde dat het van hem kwam, maar ik maakte het besluit op, dat mijn verlegenheid een zeker bewijs was, dat ik in mijne verwaandheid tot de predikdienst was gelopen, in plaats van door God geroepen te zijn en ik smeekte den Heere om alle gedachten aangaande het prediken uit mijn gemoed weg te nemen, opdat ik Hem niet weder bedroeven mocht door dat heilig ambt te aanvaarden. Een

week later, ontving ik zooveel stof van bepeinzing, waarvan ik niet kon ontslagen worden en was gelijk een kruik, die lucht behoeft. Daarop werden er vele uitnodigingen, uit verschillende streken, tot mij gericht, om te komen prediken. Zo ging ik voort, somtijds aangemoedigd en op andere tijden zo vervuld met vreze, dienstbaarheid en verzoeking, dat ik wenste nooit aan de bediening des 'Woords gedacht te hebben.'

Tussen 1801 en 1802 mocht hij goede gesprekken hebben met Dr Hawker, welke hem enig onderwijs gaf aangaande het prediken. Toch, zijn arbeid mindere en van binnen kreeg hij verlangen om Plymouth te verlaten en naar Londen te gaan. Voor die tijd zag hij op naar de Heere voor een levensgezel. 'De woorden 'Ken mij in al u wegen' waren in deze tijd vooral op mijn gemoed, zoals meerdere malen in andere tijden. Het voorwerp van mijn begeerte werd io mijn weg gebracht en op 17 maart 1803 trad ik in de eervolle staat van het huwelijk.'

Hierdoor werden de zorgen omtrent zijn inkomsten wel vergroot en hij werd lauw in de dingen van de God, zelfs zo dat hij het prediken weer achterwege liet. De Heere hielp hem ook ditmaal uit deze grote beproeving en afkeren van Zijn weg, leidde hem tot zelfonderzoek en het maakte dat hij de Bijbel in Grieks ging bestuderen. Meer en meer ging hij spreken in Ivybridge, tot wel aan 1812 toe. Steeds meer deuren gingen open om het Woord te verkondigen, naast zijn beroep.

Op 22 oktober 1813 verliet hij Plymouth nadat hij een beroep van Birmingham had aangenomen. Een arme en kleine gemeente. Fowler leefde zelf ook eenvoudig in een koude woning met een klein salaris.

In Birmingham leerde Henry Warburton en Gadsby kennen, welke onafscheidelijke vrienden werden.

Op de kapel rustte een schuld en om geld in te zamelen, ging Fowler op stap naar Londen. Na enige jaren voelde hij tegenstand in de gemeente, en dat hij ervan losgemaakt werd. Deuren gingen open in Walshll en Coventry. In de zomer van 1819 werd hij verzocht om een aantal zondagen in Londen te preken. Mede op aanbeveling van Gadsby heeft hij op den duur een beroep naar de Gowerstreet kapel aangenomen.

Fowler heeft veel vrucht op zijn prediking mogen ervaren en is op 16 december 1838 in vrede gestorven. Zijn laatste woorden waren, opgeschreven door zijn zoon Ebenezer: 'Christus is het wezen en het einde van de wet... Kom, Heere Jezus, kom haastelijk..... Kom..... Mijn God! Mijn God! Neem mij tot U, om uw aangezicht te aanschouwen en Uw lof te bezingen.... Kom, dierbare Heere Jezus, vervul elke hoek van mijn dwaalzieke hart... Jezus, mijn God, kom.'
